

Emailadres: secretaris@bomenbondrijnland.nl

Aan het College van B & W
Gemeente Leiden
Postbus 9100
2300 PC Leiden

Per mail: www.leiden.nl/contact

Leiden, 31 augustus 2023

Onderwerp: Zienswijze op de 'wijziging Verordening voor de fysieke leefomgeving Leiden 2020 onderdeel houtopstanden'; zaaknummer Z/23/3545053

Geacht college,

Hierbij zenden wij u de zienswijze van de Bomenbond Rijnland op het ter inzage gelegde concept voor de 'wijziging Verordening voor de fysieke leefomgeving Leiden 2020, onderdeel houtopstanden'. Een aantal organisaties en personen ondersteunt deze zienswijze en ondertekent mede deze brief (zie bijlage 1).

De Bomenverordening staat niet op zichzelf, maar moet gelezen worden in samenhang met de beleidsregel, de Nota Overlast van bomen en het Register Ecologische bomen. Van dit viertal kan echter alleen op de verordening worden gereageerd. Hierdoor is de samenhang zoek.

Aanleiding

De aanleiding voor een herziening van de huidige verordening is de wens van het college om dode of kwijnende stadsbomen snel te kunnen vervangen. Dus zonder de hele vergunningprocedure, vanwege te hoge administratieve lasten. Daarvoor werd de 'kap via een melding' bedacht. Zonder vergunning en zonder bezwaarmogelijkheid. Waar de Bomenbond in 2021 al voor waarschuwde kwam uit: dat werkte niet. Een 'melding' is volgens een uitspraak van de Raad van State uit 2015 namelijk nog steeds een besluit in juridische zin waartegen bezwaar kan worden gemaakt.

Ons is gevraagd mee te denken over een alternatief. Tijdens dat meedenken bleek echter dat het college meer wijzigingen wilde doorvoeren. En veel van die wijzigingen zijn helaas géén verbeteringen.

Inhoudelijke wijziging en ontbreken van toelichting

De wijzigingen worden nu aan de Raad aangeboden als 'technische wijzigingen' met de mededeling dat de inhoud op zich niet gewijzigd wordt. Met het voorstel wordt de verordening (onderdeel bomen) naar onze mening wel degelijk ingrijpend inhoudelijk gewijzigd. Nu de tekst in zijn geheel vervangen is door een compleet nieuwe tekst zijn de verschillen daarnaast zeer lastig te overzien en zonder toelichting moeilijk te ontdekken.

In de huidige beleidsregel met het beleidskader is een paragraaf opgenomen met de verschillen met de daaraan voorafgaande bomenverordening. Een dergelijk paragraaf ontbreekt in de herziene Verordening. Het is van belang dat de belangrijkste wijzigingen in de herziene Verordening worden opgenomen en toegelicht. Wij hebben grote moeite de verschillen met de huidige teksten te ontdekken, omdat deze geheel herschreven zijn.

- 1) **Wij zijn van mening dat de wijziging van de Verordening niet als technische wijziging kan worden afgehandeld.**
- 2) **Wij zijn van mening dat de inhoudelijke wijzigingen (anders dan de wijziging van meldingen in beheer) dienen te worden vermeld en toegelicht.**

Samenhang met Beleidsregel is zoek

Ons valt daarbij op dat de voorgestelde gewijzigde Bomenverordening in de plaats komt van de huidige verordening én in de plaats van onderdelen in de huidige Beleidsregel van de gemeenteraad. Bepalingen uit die huidige beleidsregel van de gemeenteraad worden omgezet in enerzijds de gewijzigde verordening en anderzijds in een nieuwe Beleidsregel van het college van B & W, waarmee de bevoegdheid tot wijziging bij het college komt te liggen.

Artikel III van het besluit tot wijziging luidt: "De beleidsregel omtrent de afwegingen voor aanwijzing en bescherming van bomen, zoals ondertekend in de raadsvergadering van 1 en 15 juli 2021 wordt ingetrokken." Het concept van de voorgestelde nieuwe beleidsregel is op de website van de gemeente te vinden in de besluitenlijst van de collegevergadering op 27 juni 2023. Deze nieuwe beleidsregel is enerzijds totaal anders van inhoud en opzet dan de bestaande beleidsregel, anderzijds wijzigt de juridische status van de beleidsregel en wordt de wijzigingsbevoegdheid verschoven van de gemeenteraad naar het college.¹

- 3) **Wij zijn van oordeel dat de behandeling en vaststelling van de te wijzigen verordening niet kan geschieden zonder daarbij de huidige beleidsregel van de gemeenteraad en de door het college vast te stellen nieuwe beleidsregel te betrekken.**
- 4) **Wij zijn daarom van mening dat de beleidsregel eveneens ter inzage moet worden gelegd opdat belanghebbenden de voorgestelde wijzigingen integraal en in samenhang kunnen beoordelen, waarna de beleidsregel samen met de verordening in de raad moet worden behandeld.**
- 5) **Wij zijn van mening dat de wijzigingsbevoegdheid van de beleidsregel bij de gemeenteraad dient te blijven.**

¹ Raadsbehandeling Vfl 2021, 3 juni 2021, agendapunt 15:

<https://leiden.parlaeus.nl/app/public/agenda/0a008a802028800202828002290d17a2/vod/8a2aaaa00208082a00a2a82131d51aee>

Over de juridische status van de beleidsregel:

De wethouder zegt op 1:24:20 bij de behandeling van agendapunt 15 (21.0023 Vfl, onderdeel bomen) dat hij "in herinnering brengt dat het beleidskader ook door u vastgesteld wordt [en dat Pels Rijcken daar een juridisch advies op heeft gegeven] en dat het grote juridische zeggingskracht heeft."

De wethouder antwoordde dit met name op een interruptie van raadslid Tom Leest (VVD) over de navolgbaarheid van de verordening en de beleidsregel.

Vervangen van meldplicht door vergunningsvrije beheerkap

Vervangen van de meldplicht voor het kappen van dode en ‘kwarrende’ (kwijnende) bomen door vergunningsvrije beheerkap. De gemeente publiceert dan periodiek een lijst met bomen die al dood zijn of waarvan de conditie zo slecht is dat die aantoonbaar nog maar een beperkte resterende levensduur hebben. Bewoners of organisaties kunnen binnen een maand na publicatie reageren op die lijst. Als een gesprek met de afdeling Beheer niet tot overeenstemming leidt wordt voor die boom of bomen alsnog een reguliere kapaanvraag ingediend. Klinkt goed maar op 1 mei 2023 is de Bomenbond gevraagd om binnen een maand te reageren op een lijst met tientallen te vervangen bomen. Bij veel van die bomen bleken echter de aan te leveren inspectierapporten te ontbreken of stonden er onjuiste locatiegegevens bij en werden de ontbrekende gegevens door de gemeente niet binnen de aangegeven termijn aangeleverd, dan wel binnen een redelijke termijn. Op 31 augustus 2023 bleken de gegevens door de gemeente nog steeds niet aangeleverd. Op die manier gaat ook de voorgestelde beheerkap niet werken.

- 6) Wij zijn van mening dat een betere administratieve uitwerking nodig is van de voorgestelde beheerkap, zodat de relevante documenten geordend en tijdig toegankelijk zijn.**

Extra bescherming Waardevolle Boomstructuren is verdwenen

Als gevolg van de verdwenen teksten uit de Beleidsregel – waaronder de vervallen definitie van boomstructuur - staat in de nieuwe Vfl alleen waar de boomstructuren te vinden zijn (2.4.1.2 Vfl en artikel 8 Beleidsregel) maar niet meer wat er wel en niet mag. Strekt de bescherming van een boom of meerdere bomen in een waardevolle boomstructuur niet verder dan de basisbescherming (te weten 14 cm stamdoorsnee)? In de vigerende Vfl genieten bomen in een boomstructuur extra bescherming als waardevolle bomen, dat wil zeggen zij kunnen uitsluitend worden gekapt in geval van een groot maatschappelijk belang of bij beheerkap. De teksten waarin de extra bescherming in de vigerende beleidsregel tot uitdrukking kwam keren ten onrechte niet terug in het nieuwe voorstel. Deze geschrapte teksten zijn opgenomen in de bijlage 2.

- 7) Wij zijn van mening dat de extra bescherming die voor waardevolle bomen geldt ook voor waardevolle boomstructuren moet gelden en dat deze opgenomen dient te worden in de bomenverordening.**

- 8) Wij zijn van mening dat de definitie van boomstructuur behouden dient te worden.**

Eisen aan vervangende bomen (compensatie)

In de *huidige* bomenverordening staat dat compensatieplannen voor gekapte bomen moeten aantonen dat de nieuwe aanplant bijdraagt aan verbeteringen in ecologie, klimaatadaptatie en beeldkwaliteit.

De Bomenbond constateert dat in het *nieuwe* voorstel deze ambitie op een laag pitje is gezet en dat in de regelgeving en het beleidskader geen uitwerking is gegeven aan criteria voor die verbeteringen. Alleen op het onderdeel ecologie wordt nu gewerkt met een ‘boekhouding’ op basis van de scores van de individuele boomsoorten uit het Register Ecologische Bomen. Los van de vraag wat deze rekensommen nu echt aantonen meent de Bomenbond dat deze manier van werken een te eenzijdige en te magere invulling vormt van de afweging die nodig is.

- 9) Wij zijn van mening dat bij compensatie voor beheerkap voor de vervangende aanplant moet worden gemotiveerd waarom die bijdraagt tot minimaal een gelijkwaardige compensatie voor ecologie, klimaat en beeldkwaliteit. Dit vergt een nadere uitwerking van te hanteren criteria en normen.**

10) In compensatieplannen bij ruimtelijke ontwikkelingen (woningbouw, infrastructuur) dient toetsbaar gemotiveerd te worden waarom er sprake is van ten minste een gelijkwaardige compensatie voor ecologie, klimaat en beeldkwaliteit. Dit vergt een nadere uitwerking van te hanteren criteria en normen.

Definitie houtopstand wordt verkeerd gebruikt

Het begrip 'boom' wordt vervangen door 'houtopstand', ook als het gaat om een enkele boom. De gedachte achter deze wijziging is dat ook struiken met een stamdiameter van 14 centimeter als onder de vergunningplicht vallen. Dit is eenvoudig op te lossen door deze toe te voegen aan de definitie van boom. Een verordening moet leesbaar en begrijpelijk zijn, dus hou het gewoon op 'boom' in een 'bomenverordening'!

11) Wij zijn van mening dat in de bomenverordening het begrip 'boom' centraal moet staan.

Beheerkap

In artikel 3.6.1.4 lid 5 (beheerkap) wordt een geheel nieuw element voorgesteld (ten opzichte van de vigerende Verordening):

“Het verbod als bedoeld in het eerste en tweede lid geldt niet als sprake is van beheerkap en de te vellen houtopstand vervangen wordt door een andere houtopstand. **Deze vervangende houtopstand hoeft qua soort, grootte of leeftijd niet gelijk te zijn aan de te vellen houtopstand**, maar moet wel aan de voorwaarden voldoen als opgenomen in het zesde lid van dit artikel.”

In het Uitvoeringsprogramma Beheer Groen 2022-2026 is het beleid (zie blz. 11) om waar mogelijk zo groot mogelijke boomsoorten aan te planten.

12) Wij zijn van mening dat de vervangende boom conform het Uitvoeringsprogramma Beheer Groen 2022-2026 zo groot mogelijk moet zijn.²

Openstaande punten die nog niet zijn geregeld in de voorgestelde wijziging

Bij de nu voor reactie voorgelegde stukken ontbreekt nog het nodige, zoals resterende onderwerpen uit de huidige Beleidsregel. Het gaat om de uit de Beleidsregel geschrapte onderwerpen en hoofdstukken, welke regels niet terugkomen in het nieuwe voorstel, noch in de nieuwe Beleidsregel:

- quickscan Ruimtelijke Ordening,
- Bomen Effect Analyse (BEA)
- kabels & leidingen,
- ontgravingen,
- schadeafwikkeling en toezicht
- Communicatie: onder andere de volgende tekst, *“De gemeente Leiden wil inzetten op een transparante, tijdige en accurate informatievoorziening over (werkzaamheden rond) bomen richting de bewoners.”* [...] *“Ook bij de uitvoering van beheermaatregelen (snoei, knotten, dunnen) conform beheerplannen wil de gemeente haar inwoners actief informeren, zodat zij weten wat er speelt in de wijk en stad.”*–

Er is aan de Bomenbond toegezegd dat deze zaken in een volgende wijziging van de Verordening worden meegenomen. Nu het niet is gelukt deze punten tijdig op orde te hebben voor de voorgestelde aanpassingen is

² Rekening houdend met de ondergrondse en bovengrondse groeiruimte

het wel zaak dat helder wordt aangegeven op welke manier verder zal worden gewerkt aan deze onderwerpen en wanneer ook deze aanvullingen aan de Raad worden voorgelegd. Immers, de huidige Beleidsregel wordt per direct ingetrokken.

Daarnaast bestaat het voornemen de Nota Overlast van Bomen, inclusief scoreformulier, te wijzigen. Op grond van het nieuwe overlastbeleid zullen bomen die wortelopdruk veroorzaken eerder gekapt kunnen worden vanwege de kosten die verband houden met het wegnemen de gevolgen.

13) Wij zijn van mening dat de volgende onderwerpen behouden moeten blijven cq dienen terug te keren in de Verordening of in de Beleidsregel:

- quickscan Ruimtelijke Ordening,
- Bomen Effect Analyse (BEA)
- kabels & leidingen,
- ontgravingen,
- schadeafwikkeling en toezicht
- communicatie

14) Wij zijn van mening dat in het Raadsvoorstel duidelijk aangegeven dient te worden welke onderwerpen nog open staan en wanneer deze wijzigingen aan de Raad zullen worden voorgelegd.

Afgezwakte ambities in de beleidsregel

De verminderde ambitie bij kwalitatieve compensatie blijkt uit het feit dat in de nieuwe verordening en het nieuwe beleidskader concrete regels zijn geschrapd aangaande het bevorderen van een klimaatadaptief bomenbestand. Dit terwijl de verordening in 2021 gepresenteerd werd als een 'impuls voor klimaatadaptatie'.

Ook de waarde voor de beeldkwaliteit is vervallen. In de huidige verordening staat dat een compensatieplan dient te bevatten "een onderbouwing dat de kwalitatieve waarde van de aanplant verbetert ten opzichte van de te vellen houtopstand gebaseerd op ecologische waarden, waarde voor klimaatadaptatie, waarde voor de functionele aankleding voor een functionele aankleding van de directe leefomgeving." De Bomenbond wil in ieder geval dat een onderbouwing voor de verbetering van klimaatadaptieve waarde onderdeel blijft uitmaken van de regelgeving.

15) Wij zijn van mening dat de verplichting tot verbetering in de waardes voor klimaatadaptatie en beeldkwaliteit als eis bij compensatieplannen in de tekst van de verordening gehandhaafd moet worden en dat hiervoor een nadere uitwerking van criteria en normen nodig is.

Ecologische waardering als score

Wij hebben bezwaar tegen de introductie van de rekenmethode bij beheerkap op basis van scores van individuele bomen in artikel 3.6.1.4. lid 6:

"de ecologische waardering van de vervangende aanplant, conform het Register ecologische bomen, moet gemiddeld 2 of meer zijn. De minimale ecologische waardering per houtopstand moet daarbij 0,5 zijn. Om de gemiddelde waarde te berekenen, worden alle houtopstanden van dezelfde eigenaar die binnen zes maanden worden geveld meegerekend."

Om de volgende redenen:

- Wat wordt hier nu aangetoond? Dat het bomenbestand biodiverser wordt? Dat valt te betwijfelen; mogelijk is dat in de toekomst het geval. Zeker gedurende de eerste 5 jaar na aanplant zal deze afnemen: de jong aangeplante spriet zal een beperkte invloed hebben.

- Er wordt alleen gerekend op het onderdeel ecologie; dit is een veel te eenzijdige manier van waardering van bomen. Wat te denken van CO2 opname, fijnstof afvangen, schaduwwerking, etc.
- Hoge(re) scores lijken een doel op zich; bij de keuze voor vervangende aanplant kunnen allerlei afwegingen meespelen.

16) Wij zijn van mening dat de ingewikkelde rekenmethode met gemiddelden een te eenzijdig beeld geeft. Het is een onnodige administratieve last die niets toevoegt.

Verplichting tot verplanten en compensatie?

In het tweede lid van artikel 3.6.1.6 staat een nieuw element:

“Als het niet mogelijk is om een te vellen houtopstand te verplanten, **of de te vellen houtopstand een ecologische waardering (conform het Register ecologische bomen) van minder dan 3 heeft** of wanneer de kosten van het verplanten hoger zijn dan de actuele vervangingskosten, **dan wordt in afwijking van het vorige lid aan de vergunninghouder de verplichting opgelegd een compensatieboom aan te planten** conform het door het college bij de vergunningsaanvraag goedgekeurde compensatieplan.”

Deze bepaling is nieuw en (nog steeds) niet duidelijk: Dit zou impliceren dat geen compensatie verplicht is bij de kap van bomen met de hoogst mogelijke ecologische waardering (3 of 4). Dat kan niet waar zijn. Wordt deze compensatieverplichting nu alleen opgelegd als de ecologische waarde minder is dan 3? Of is er geen verplichting tot verplanten bij een ecologische waardering <3?

17) Wij zijn van mening dat ook als de ecologische waardering <3 is, er a. een verplichting tot verplanten moet zijn, en b. indien verplanten niet mogelijk is, een verplichting tot compensatie.

Ontbreken van een openbaar beheerbestand bomen

Alle bomen in Leiden worden een keer per vier jaar gecontroleerd (Artikel 4.1.2.1). De gegevens over de staat waarin bomen verkeren zijn niet openbaar inzichtelijk maar moeten per boom worden opgevraagd. Nodeloos omslachtig en tijdrovend.

De Bomenbond heeft voorgesteld om het bomenbeheerbestand openbaar te maken zodat iedereen kan zien hoe de staat van een boom is beoordeeld op grond van de laatstgehouden bomeninspectie. De gemeente weigert dit uit angst voor eventueel misbruik door onterechte schadeclaims. Claims zijn echter alleen mogelijk wanneer blijkt dat er sprake is van achterstallige controles of van het niet uitvoeren van de aanbevelingen die in deze controles zijn gedaan. De Bomenbond denkt dan ook dat de gemeente last heeft van koudwatervrees en dat deze data gewoon openbaar moeten zijn overeenkomstig artikel 3.1 lid 1 Wet Open Overheid³.

18) Wij zijn van mening dat het bomenbeheerbestand van de gemeente Leiden actief openbaar en eenvoudig raadpleegbaar moet zijn.

³ Art 3.1. lid 1 Wet Open Overheid: Het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat, maakt bij de uitvoering van zijn taak uit eigen beweging de bij het bestuursorgaan berustende informatie neergelegd in documenten voor eenieder openbaar, indien dit zonder onevenredige inspanning of kosten redelijkerwijs mogelijk is, behoudens voor zover de [artikelen 5.1, eerste, tweede en vijfde lid](#), en [5.2](#) aan openbaarmaking in de weg staan of met de openbaarmaking geen redelijk belang wordt gediend. Deze informatie betreft in ieder geval informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie.

Niet nagekomen toezegging m.b.t. stadsgesprek over Register Ecologische Bomen

Er zou door de gemeente een stadsgesprek worden georganiseerd over het in 2021 ingevoerde Register Ecologische Bomen (dat onderdeel uitmaakt van de verordening). In de praktijk hebben alleen gesprekken plaatsgevonden met een select aantal genodigden. Dat kun je geen *stadsgesprek* noemen.⁴ Ook in dat kader heeft de Bomenbond ingebracht dat alleen het toepassen van een Register Ecologische Bomen een te magere invulling is voor de opgaves waar we voor staan door het gebrek aan ruimte in de stad (bouwopgaaf!) en de klimaatveranderingen. De Bomenbond vindt dat in de verordening normen voor de bijdrage van bomen aan klimaatadaptatie en beeldkwaliteit opgenomen dienen te worden opdat het boomkroonvolume (bladmassa) en de boomkroonbedekking in buurten en wijken (schaduwwerking, verkoeling) van bomen in volgroeide vorm minimaal gelijk blijft.

19) Wij zijn van mening dat het stadsgesprek over het Register Ecologische Bomen alsnog in de breedte gevoerd moet worden, ook conform de toezegging van de wethouder bij de behandeling van de motie Groene norm klimaatadaptatie RV 21.0023.02 (ingetrokken) op 3 juni 2021.

Desgewenst tot nadere toelichting bereid,

Hoogachtend,

Mede namens de in de bijlage 1 genoemde organisaties en personen

Bestuur Bomenbond Rijnland:

Dick de Vos, secretaris

Monique Lamers, voorziter ai

Eduard Groen, bestuurslid

Tessa Viragh, bestuurslid

⁴ Raadsbehandeling 3 juni 2021, agendapunt 15:

<https://leiden.parlaeus.nl/app/public/agenda/0a008a802028800202828002290d17a2/vod/8a2aaaa00208082a00a2a82131d51aee>

Over de motie RV 21.0023.02 Groene norm klimaatadaptatie

De wethouder zegt op 1:25;30 bij de behandeling van agendapunt 15 (21.0023 Vf1, onderdeel bomen): "ik kan u aanbieden dit mee te nemen in de doorontwikkeling van het Register Ecologische Bomen [...] gebruik maken van kennis in de stad [...] waardoor er wellicht toch aanscherpingen kunnen plaatsvinden.

Bijlage 1 bij brief Bomenbond Rijnland d.d.31 augustus 2023 inzake

Zienswijze op de ‘wijziging Verordening voor de fysieke leefomgeving Leiden 2020 onderdeel houtopstanden’, zaaknummer Z/23/3545053

Organisaties die de zienswijze van de Bomenbond Rijnland op de ‘wijziging Verordening voor de fysieke leefomgeving Leiden 2020 onderdeel houtopstanden’ onderschrijven:

Wijkvereniging Noordvest – Molenbuurt,	Gerdien Raap
Buurtvereniging Maredorp – de Camp,	vz. Arthur Elias
Wijkvereniging Stationsgebied Leiden,	vz. Jan Tolsma
Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof,	vz. a.i. Henk Osinga
Wijkvereniging Transvaal Leiden	vz. Annette Zwetsloot
Wijkcomité Tuinstad – Staalwijk,	Emile de Heer
Wijkcomité Vogelwijk,	vz. Mark Peerdeman
Wijkvereniging Tussen de Rijnen,	vz. Nelleke van Varick
Wijkvereniging Lage Mors,	vz. Peter van Meurs
Wijkvereniging Merenwijk,	Hansje Huson
Buurtvereniging "De Put in de Oude Morsch",	vz. Ben Zech
Vereniging Professoren & Burgemeesterswijk,	secr. Jackelien Kuntz
Buurtvereniging Zeeheldenbuurt,	Annemarie Koopman
Wijkvereniging Houtkwartier,	vz. Wim Scholten
Stichting Vrienden van het Singelpark,	Frank Köster
Vereniging Vrienden van de Leidse Hout,	vz. Marlene Simoons
Meijers- en Uhlenbeckkadepark,	Rinny E. Kooi
Vereniging tot Behoud en Bescherming van het Kooipark,	vz. Henny A.M.P. Hoogervorst
Stichting Vrienden van het Roomburgerpark,	vz. Bert Stemerding
Vereniging Het Plantsoen,	vz. Anne Hofstede
Groenwerkgroep Profburgwijk	Wilma van Griethuizen
Groengroep Maredijkbuurt,	Marian Smit

Bijlage 2 bij brief Bomenbond Rijnland d.d.31 augustus 2023 inzake

Geschrapte teksten uit de vigerende Verordening (Raadsvoorstel 21.0023 van 2021) en Beleidsregel met betrekking tot Waardevolle Boomstructuren:

Verdwenen uit Verordening:

Artikel 3.6.1.3 Vergunningsplicht voor vellen van houtopstanden in een boomstructuur

*1. Het is niet toegestaan om zonder vergunning van het college een als zodanig te herkennen **boomstructuur** geheel of gedeeltelijk te vellen.*

*Verdwenen definitie: **Boomstructuur**: Een lijn- of vlakvormige, ecologische of ruimtelijke functionele groep bomen die als eenheid te herkennen is, vaak in de midden- en/of zijbermen van een weg of langs een waterweg, of als onderdeel van een park, die als groep een meerwaarde voor de omgeving biedt;*

Verdwenen uit Beleidsregel (vigerende Beleidsregel; 'structuren' komt 56x voor in de tekst; in de nieuwe nog maar 17x)

Individuele bomen in structuren

*Hoewel bomen per individu geregistreerd zijn bevinden meerdere bomen zich vaak in een lijn of vlak en vormen zo een samenhangend beeld. **Gemeente Leiden wil graag ook deze samenhangende eenheden beschermen.** De individuele bomen in een boomstructuur genieten evenveel bescherming als functionele bomen (zie categorie 2), tenzij ze voldoen aan criteria voor waardevolle bomen of waardevolle structuren (categorie 1).*

Boomstructuur in straat of park

Vrijwel in elke straat staan bomen in rijen aangeplant. Samen vormen ze een functionele eenheid en hebben ze betekenis voor de groene aankleding van die straat, in de vorm van beeldwaarde maar ook ecologische waarde. In parken bestaan naast rijen ook vlakvormige boomstructuren omdat de bomen groepsgewijs dicht bij elkaar staan waardoor de kronen samen 1 geheel vormen.

Lijn- of vlakvormige structuren zijn van grotere betekenis voor de inrichting van de stad wanneer er een onderlinge samenhang is met deze inrichting. Dit houdt in dat de afzonderlijke boomstructuren aansluiten op andere lijnstructuren of groengebieden, en vaak samenvallen met wegstructuren en/of waterstructuren. Tezamen vormen de boom- en groenstructuren een aansluitend groen netwerk, de groene dooradering van de stad.

Dit netwerk van boom- en groenstructuren, als lijnen en vlakken weergegeven, vormt de groenstructuur. Deze groenstructuur, en het beeld dat deze structuur moet geven, is beschreven en verbeeld in het Werkboek Groene hoofdstructuur. Hier kan aan getoetst worden om te bepalen of de structuur door ingrepen niet verslechterd. Als toetsing geen eenduidig antwoord oplevert, ligt de eindbeoordeling bij de Adviseur Groen.

[...]

Door de focus op de waardevolle bomen en het behoud van de structuren, kan met gelijke inspanning een veel grotere mate van bescherming van de belangrijke bomen worden gecombineerd met duurzaam beheer van structuren. Bovendien biedt dit bij vervanging grotere mogelijkheden om de biodiversiteit en klimaatadaptatie te stimuleren.

Boomstructuren

Als meerdere bomen in een als samenhangende eenheid te herkennen structuur gekapt moeten worden of sprake is van kap in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, moet een vergunning aangevraagd worden, waarbij ook het behoud of verbetering van de samenhang van de structuur getoetst moet worden. De toetsing gebeurt op basis van vastgelegde structuurwaarden (ecologie, beeld), hetzij in een inrichtingsplan, hetzij in een Groenstructuurplan. De gemeente (in persoon van de beleidsadviseur Groen) geeft hierover het eindoordeel.

Daarnaast wordt, indien delen van of een hele structuur gekapt moeten worden, ook gekeken of in het gebied daar omheen ook (delen van) structuren gekapt worden, en welke weerslag dit heeft op het geheel aan bomen in dat gebied. Uitgangspunt is dat niet binnen korte tijd een kaalslag mag plaatsvinden. Om dat te voorkomen wordt waar nodig en mogelijk de kap en herplant gefaseerd uitgevoerd.